

แบบรายงานผลการพัฒนาความรู้ของข้าราชการ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๓
รอบการประเมินที่ ๑/๒๕๖๙ ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๘ - มีนาคม ๒๕๖๙
ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๙

ชื่อ-นามสกุล.....นางอัญชลี อัฐทอง.....ตำแหน่ง.....นักวิชาการเกษตรชำนาญการ
กลุ่ม/ฝ่าย/สพด.....กลุ่มวิชาการเพื่อการพัฒนาที่ดิน.....
หัวข้อการพัฒนา.....AI for Everyone : ปัญญาประดิษฐ์เพื่ออนาคตของทุกคน.....
สถานที่.....กลุ่มวิชาการเพื่อการพัฒนาที่ดิน สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๓.....
วันที่.....๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๙.....
วิทยากร/ผู้ให้ความรู้.....TDGA teacher.....
หน่วยงานที่จัดอบรม.....Digital Government Learning Platform.....

สรุปสาระสำคัญ

๑. วัตถุประสงค์

- ๑.๑ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับ AI (Building AI Knowledge)
- ๑.๒ เพื่อส่งเสริมการนำ AI มาใช้ในภาครัฐอย่างมีประสิทธิภาพ (AI in Public Sector)
- ๑.๓ เพื่อสร้างทักษะความรู้เท่าทันเทคโนโลยี (Developing AI Literacy)
- ๑.๔ เพื่อสร้างความตระหนักด้านจริยธรรมและความปลอดภัย (Responsible AI & Cybersecurity)
- ๑.๕ เพื่อปรับทัศนคติและการรับมือกับการเปลี่ยนแปลง (Strategic Mindset)

๒. เนื้อหา

สาระสำคัญบทบาทและการประยุกต์ใช้ AI ในยุคดิจิทัล

๒.๑ นิยามและหลักการทำงานของ AI (Definition & Core Concept)

๒.๑.๑ นิยาม: AI (Artificial Intelligence) หรือ ปัญญาประดิษฐ์ คือเทคโนโลยีที่พัฒนาขึ้นเพื่อให้คอมพิวเตอร์มีความสามารถในการคิด วิเคราะห์ และแก้ปัญหาได้คล้ายคลึงกับสมองของมนุษย์

๒.๑.๒ กระบวนการทำงาน: AI ทำงานโดยการแปลงข้อมูลทุกรูปแบบ (ภาพ, เสียง, ตัวอักษร) ให้เป็นระบบตัวเลข (๐ และ ๑) เพื่อประมวลผลผ่าน "อัลกอริทึม" (Algorithm) และใช้ "การเรียนรู้ของเครื่อง" (Machine Learning) เพื่อจดจำรูปแบบและคาดการณ์ผลลัพธ์ได้อย่างแม่นยำ

๒.๑.๓ หน้าที่หลัก: AI ถูกออกแบบมาเพื่อทำ "งานย่อย" (Task) ที่ซ้ำซาก หรืองานที่มีข้อมูลมหาศาลแทนมนุษย์ เพื่อลดข้อผิดพลาดและเพิ่มความเร็ว ไม่ใช้การเข้ามาแทนที่ "อาชีพ" (Job) ทั้งหมด

๒.๒ การแบ่งประเภทของ AI ตามความสามารถ

๒.๒.๑ Narrow AI (ANI): AI เฉพาะทางที่เชี่ยวชาญด้านใดด้านหนึ่ง (เป็นระดับที่เราใช้ในปัจจุบัน) เช่น ระบบสแกนใบหน้า, ระบบแนะนำสินค้า, และระบบแปลภาษา

๒.๒.๒ General AI (AGI): AI ที่มีความฉลาดเทียบเท่ามนุษย์ สามารถเรียนรู้และทำกิจกรรมได้หลากหลาย (อยู่ในขั้นตอนการพัฒนา)

๒.๒.๓ Super Intelligence (ASI): AI ที่มีความสามารถเหนือกว่ามนุษย์ในทุกด้าน มีประสบการณ์และอารมณ์คล้ายมนุษย์ (มักปรากฏในจินตนาการหรืออนาคตไกล)

๒.๓ การประยุกต์ใช้ AI ในภาคส่วนต่างๆ

๒.๓.๑ ภาคการผลิตและธุรกิจ: ใช้ในการบำรุงรักษาเชิงพยากรณ์ (Predictive Maintenance), ควบคุมหุ่นยนต์อัตโนมัติ, วิเคราะห์พฤติกรรมลูกค้าผ่านระบบ CRM และการคาดการณ์แนวโน้มการตลาด

๒.๓.๒ การแพทย์: ช่วยวิเคราะห์ผลเอกซเรย์ (CT Scan/MRI), หุ่นยนต์ช่วยผ่าตัด และการให้คำปรึกษาด้านสุขภาพเบื้องต้น

๒.๓.๓ ชีวิตประจำวัน: ผู้ช่วยอัจฉริยะ (Siri, Google Assistant), การแนะนำเนื้อหา (Netflix, YouTube) และระบบรักษาความปลอดภัยแบบ Face ID

๒.๔ AI ในภาคส่วนรัฐ: การยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง (Citizen-Centric)

เป้าหมายหลักคือการใช้ AI เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริการสาธารณะ ดังนี้

๒.๔.๑ การบริหารจัดการข้อมูล (Big Data): วิเคราะห์นโยบายเชิงรุก เช่น การจัดสรรงบประมาณตามความต้องการของแต่ละพื้นที่ (พื้นที่ไหนต้องการน้ำ หรือวัคซีนมากกว่ากัน)

๒.๔.๒ การบริการประชาชน: ลดระยะเวลาการทำเอกสาร (พาสปอร์ต, ลินเชื่อออนไลน์), ระบบตอบรับอัตโนมัติ (Chatbot) และการสรุปรายงานการประชุม (Document Summarization)

๒.๔.๓ Social Listening: ติดตามกระแสความต้องการของประชาชนผ่านโซเชียลมีเดีย เพื่อวางนโยบายที่ตรงจุด

๒.๕ ความรับผิดชอบและข้อควรระวัง (Responsible AI)

การนำ AI มาใช้ต้องคำนึงถึงหลักเกณฑ์สำคัญ ๔ ประการ:

๒.๕.๑ ความเป็นส่วนตัว (Privacy): ปกป้องข้อมูลส่วนบุคคลของประชาชนตามกฎหมาย

๒.๕.๒ ความโปร่งใส (Transparency): ตรวจสอบได้ว่า AI ตัดสินใจจากอะไร มีที่มาที่ไปอย่างไร

๒.๕.๓ ความเป็นธรรม (Fairness): ต้องไม่มีอคติ (Bias) และปฏิบัติกับทุกคนอย่างเท่าเทียม

๒.๕.๔ ความรับผิดชอบ (Accountability): มีกลไกรับผิดชอบเมื่อเกิดความผิดพลาดจากระบบ

๒.๕.๕ ความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ (Cybersecurity) ภัยคุกคามที่มาพร้อมกับ AI ที่ต้อง

เฝ้าระวัง

- Deepfake: การปลอมแปลงเสียงหรือภาพเพื่อหลอกลวงหรือทำลายชื่อเสียง
- Adversarial Attack: การป้อนข้อมูลเท็จเพื่อปั่นหัวหรือทำลายระบบการเรียนรู้ของ AI
- Digital Footprint: ข้อมูลทุกอย่างที่ทิ้งไว้บนโลกออนไลน์สามารถถูกนำไปวิเคราะห์เพื่อโจมตีทางไซเบอร์ได้

๒.๖ บทบาทของ AI (Artificial Intelligence)

ในการยกระดับคุณภาพชีวิตและการทำงาน โดยเน้นการประยุกต์ใช้ในภาคส่วนรัฐและประชาชนทั่วไป ดังนี้

๒.๖.๑ AI ในชีวิตประจำวัน (ตั้งแต่ตื่นนอนจนเข้านอน)

- เช้า : ใช้ตรวจสอบสุขภาพผ่านสมาร์ทวอตช์ (ชีพจร, การนอน) และรับแจ้งเตือนสภาพอากาศ/ฝุ่น PM ๒.๕ เพื่อวางแผนการเดินทาง

- ระหว่างวัน : AI ช่วยวิเคราะห์การจราจรแบบ Real-time, ช่วยจองตั๋วโดยสาร และช่วยทำงานในออฟฟิศ เช่น ถอดเสียงการประชุม หรือร่างจดหมาย

- เย็น/ค่ำ : ระบบ Smart Home ช่วยบริหารจัดการพลังงาน (ปิดไฟอัตโนมัติ), ระบบความปลอดภัยตรวจจับพฤติกรรม และการแนะนำสื่อบันเทิงก่อนนอน

๒.๖.๒ การใช้เครื่องมือ Generative AI เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ

อาจารย์ได้สาธิตการใช้เครื่องมือต่างๆ เพื่อช่วยงานภาครัฐและส่วนตัว

- ChatGPT: ใช้สรุปเอกสาร PDF ขนาดยาว แปลภาษา เขียนสคริปต์วิดีโอ คิดสูตรอาหาร และวางแผนการท่องเที่ยว

- aidealab.com: สร้าง Storyboard สำหรับงานประชาสัมพันธ์หน่วยงาน

- D-ID: เปลี่ยนภาพนิ่งให้เป็น "Avatar พูดได้" เพื่อใช้ในงานนำเสนอโดยไม่ต้องถ่ายทำจริง

- Bing/Image Creator: ออกแบบโลโก้ หรือวางแผนการใช้พื้นที่ (เช่น ผังแปลงเกษตร ๕ ไร่)

๒.๖.๓ การประยุกต์ใช้ในภาครัฐ (Citizen-Centric)

- แก้ปัญหา Pain Point: เช่น การใช้ Chatbot หรือระบบสแกนข้อมูลเพื่อลดเวลาการรอคิวทำบัตรประชาชน

- งานบริการประชาชน: ใช้ AI วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว หรือตอบคำถามประชาชนได้รวดเร็วและถูกต้องมากขึ้น

๒.๖.๔ ข้อควรระวังและคำแนะนำ

- AI Literacy: มนุษย์ ต้องเรียนรู้ การเขียนคำสั่ง (Prompt Engineering) ให้มีประสิทธิภาพ

- การตรวจสอบข้อมูล (Verification): ห้ามเชื่อข้อมูลจาก AI ทั้งหมด ๑๐๐% ต้องตรวจสอบแหล่งที่มาและข้อเท็จจริงเสมอ (เช่น ชื่อโรงแรมหรือพิกัดสถานที่) เพราะ AI อาจให้ข้อมูลที่ผิดพลาดได้

- การนำไปใช้อย่างรับผิดชอบ: เน้นความปลอดภัยของข้อมูล และความระมัดระวังในเรื่องความเป็นส่วนตัว

๓. สรุป

โลกกำลังก้าวเข้าสู่ยุค AI อย่างชัดเจน ซึ่งเทคโนโลยี AI จะกลายเป็นทักษะพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในอนาคต โดย AI ช่วยลดความซ้ำซ้อนในงานประจำและเพิ่มเวลาให้มนุษย์สามารถมุ่งเน้นไปที่การคิดสร้างสรรค์หรืองานที่มีคุณค่ามากขึ้น อย่างไรก็ตาม การใช้ AI ต้องมีการกำหนดมาตรฐานความปลอดภัยและกฎหมายที่รองรับอย่างชัดเจน เนื่องจากการใช้งานที่ไม่ระมัดระวังอาจก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ เช่น การละเมิดความเป็นส่วนตัว การใช้ AI ในทางที่ผิด หรือแม้กระทั่งการทำให้เกิดความไม่สมดุลระหว่างมนุษย์และเครื่องจักร ซึ่งอาจมีผลกระทบในระยะยาวต่อสังคมและเศรษฐกิจ การสร้างกรอบมาตรฐานที่ชัดเจนจะช่วยให้การพัฒนาและใช้งาน AI เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ปลอดภัย และสามารถตอบสนองความต้องการของสังคมในยุคดิจิทัลได้อย่างยั่งยืน

(ลงนาม)

(นางอัญชุตี อัญทอง)

ตำแหน่ง นักวิชาการเกษตรชำนาญการ

(ลงนาม)

(นายจिरยุทธ์ คำขจร)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกลุ่มวิชาการเพื่อการพัฒนาที่ดิน
ผู้รับรองผลการพัฒนาความรู้

ประกาศนียบัตร

ให้ไว้เพื่อแสดงว่า

คุณ อดิษฐ์ลี อดิษฐ์ทอง

ได้ผ่านการอบรมด้วยระบบการเรียนออนไลน์ในบทเรียน
AI for Everyone : ปัญญาประดิษฐ์เพื่ออนาคตของทุกคน

จำนวนชั่วโมงการเรียนรู้ 1:30 ชั่วโมง

โดยสถาบันพัฒนาบุคลากรภาครัฐด้านดิจิทัล
ภายใต้การดำเนินงานของสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน)
ให้ ณ วันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2569

(นางไอรดา เหลืองวิไล)

รองผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล

รักษาการแทนผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาบุคลากรภาครัฐด้านดิจิทัล

Signer: นางไอรดา เหลืองวิไล (นางไอรดา) (๑๕)
Date: 2025-02-06 09:29:30 +7200000

72815928